

สารบัญ

บทที่ 1 ลักษณะของการรับข้อพิพาท	13
1. ความเบื้องต้น	13
2. การรับข้อพิพาทที่มีลักษณะทางตุลาการ	15
2.1 ผู้ที่ทำหน้าที่ตัดสินชี้ขาดต้องเป็นกลางและเป็นอิสระ	15
2.1.1 ความเป็นกลางและความเป็นอิสระของศาล	16
2.1.2 ความเป็นกลางและความเป็นอิสระของอนุญาโตตุลาการ	17
2.2 ผู้ทำหน้าที่ตัดสินชี้ขาดต้องใช้กฎหมาย	19
2.2.1 ศาลต้องใช้กฎหมายในการพิจารณาพิพากษาคดี	19
2.2.2 อนุญาโตตุลาการต้องใช้กฎหมายในการชี้ขาดข้อพิพาท	21
2.3 คำพิพากษา/คำชี้ขาดผูกพันคู่ความ/คู่พิพาท	24
2.3.1 คำพิพากษาของศาลผูกพันคู่ความ	25
2.3.2 คำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการผูกพันคู่พิพาท	25
3. การรับข้อพิพาทที่ไม่มีลักษณะทางตุลาการ	26
3.1 การเจรจา	27
3.2 การไกล่เกลี่ย	29
บทที่ 2 การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท	33
1. ความเบื้องต้น	33
2. ความหมายของการไกล่เกลี่ย	34
3. ลักษณะของการไกล่เกลี่ยทางพาณิชย์ระหว่างประเทศ	37
4. จำนวนผู้ไกล่เกลี่ย	38
5. คุณสมบัติของผู้ไกล่เกลี่ย	40
6. กระบวนการไกล่เกลี่ย	43
7. การรักษาความลับ	45
8. การนำพยานหลักฐานในกระบวนการไกล่เกลี่ยไปใช้ในกระบวนการพิจารณาอื่นๆ	46
9. ผู้ไกล่เกลี่ยต้องไม่กระทำการเป็นอนุญาโตตุลาการ	50
10. การสิ้นสุดกระบวนการไกล่เกลี่ย	53

11. ความตกลงระงับข้อพิพาท	56
11.1 ผลผูกพันและผลบังคับของความตกลงระงับข้อพิพาท	59
11.2 การปฏิเสธไม่บังคับตามความตกลงระงับข้อพิพาท	61

บทที่ 3 ศาล 65

1. ความเบื้องต้น	65
2. ข้อสัญญาระงับข้อพิพาทโดยศาล	66
3. ความตกลง/ข้อสัญญาเลือกศาล (choice of court agreement clause)	69
3.1 การทำความตกลงหรือข้อสัญญาเลือกศาล	71
3.2 ข้อจำกัดของความตกลงหรือข้อสัญญาเลือกศาล	73
3.3 ความตกลงเลือกศาลโดยเฉพาะ	77
3.4 เขตอำนาจของศาลที่เลือก	78
3.5 หน้าที่ของศาลที่คู่สัญญามีได้เลือก	80
3.6 การยอมรับและการบังคับตามคำพิพากษา	81
3.7 การปฏิเสธการยอมรับและการบังคับตามคำพิพากษา	84
3.8 คำพิพากษาเกี่ยวกับข้อกฎหมายเบื้องต้นที่สามารถปฏิเสธไม่ยอมรับหรือไม่บังคับให้ได้ตามคำพิพากษาได้	87
3.9 คำพิพากษาเกี่ยวกับค่าเสียหายที่สามารถปฏิเสธไม่ยอมรับหรือไม่บังคับให้ได้	89
3.10 การยอมรับความในศาล (Transactions judiciaries)	90
3.11 สัญญาประกันภัยและประกันภัยต่อ	91
4. การยอมรับและการบังคับตามคำพิพากษาต่างประเทศโดยประเทศไทย	92
5. การเขียนข้อสัญญา/ความตกลงเลือกศาล	94
6. ข้อพิพาทเกี่ยวกับความตกลงเลือกศาล	95
6.1 ความเคร่งครัดของกระบวนการพิจารณา	96
6.2 ระยะเวลาในการดำเนินกระบวนการพิจารณา	96
6.3 การบังคับตามคำพิพากษา	97
6.4 เทคนิคการทำสัญญา	99

บทที่ 4 อนุญาโตตุลาการ 101

1. ความเบื้องต้น	101
2. ความหมายของ “อนุญาโตตุลาการ”	102
3. ที่มาของการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ	102
3.1 อนุญาโตตุลาการตามสัญญา (contract-based arbitration)	103
3.2 อนุญาโตตุลาการตามสนธิสัญญา (treaty-based arbitration)	106
4. ข้อสัญญาอนุญาโตตุลาการ (arbitration clause)	114
4.1 กฎอนุญาโตตุลาการ (arbitration rules)	115
4.2 จำนวนอนุญาโตตุลาการ	116
4.3 สถานที่ของอนุญาโตตุลาการ	121
4.4 ภาษาที่ใช้	123
4.5 ความเป็นที่สุด (finality) และผลผูกพัน (binding effect) ของคำชี้ขาด	124
5. ตัวอย่างข้อสัญญาอนุญาโตตุลาการ	127
6. การบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ	129
6.1 อายุความและเอกสารในการขอให้ศาลบังคับคดีตามคำชี้ขาด	129
6.2 การปฏิเสธไม่รับบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ	130
6.2.1 การปฏิเสธไม่รับบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการเพราะการพิสูจน์ถึงเหตุตามมาตรา 43	131
6.2.2 การปฏิเสธไม่รับบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการด้วยอำนาจของศาลเอง	132

บทที่ 5 กฎหมายที่ใช้บังคับแก้สัญญา 135

1. ความเบื้องต้น	135
2. ความสำคัญของกฎหมายที่ใช้บังคับแก้สัญญา	137
3. ผลทางกฎหมายของกฎหมายที่ใช้บังคับแก้สัญญา	138
3.1 ผลทางกฎหมายต่อนิติสัมพันธ์ของคู่สัญญา	138
3.2 ผลทางกฎหมายต่อการวินิจฉัยชี้ขาดของศาล/อนุญาโตตุลาการ	139
4. ลักษณะของกฎหมายที่ใช้บังคับแก้สัญญา	141
4.1 เป็นกฎหมายภายในของรัฐ	141
4.2 กฎหมายที่ใช้บังคับไม่จำเป็นต้องเป็นกฎหมายของรัฐเดียว	143
5. กฎหมายที่ใช้บังคับตามหลักกฎหมายขัดกัน	144
6. การเลือกกฎหมายที่ใช้บังคับแก้สัญญา (choice of law)	145

7. การเลือกกฎหมายที่ใช้บังคับแก้สัญญาตาม CLICC	146
7.1 สัญญาทางพาณิชย์ระหว่างประเทศ	146
7.2 เสรีภาพในการเลือกกฎหมายที่ใช้บังคับแก้สัญญา	148
7.3 กฎหมายที่ใช้บังคับแก้สัญญาที่คู่สัญญาเลือก	148
7.4 ขอบเขตของกฎหมายที่ใช้บังคับแก้สัญญาที่คู่สัญญาเลือก	153
7.5 กฎหมายที่ใช้บังคับแก้การโอนสิทธิ (assignment)	153
7.6 ความสงบเรียบร้อยของประชาชน (ordre public/public order)	154
8. การเลือกกฎหมายที่ใช้บังคับแก้สัญญา	155
8.1 กฎหมายที่ใช้บังคับแก้สัญญาไม่จำเป็นต้องเป็นกฎหมายของรัฐ ที่ศาลหรืออนุญาโตตุลาการนั่งพิจารณาคดี	157
8.2 กฎหมายที่ใช้บังคับแก้สัญญาควรเป็นกลาง (neutral) และมีดุลยภาพ (balanced)	159
9. การไม่เลือกกฎหมายที่ใช้บังคับแก้สัญญา	161

บทที่ 6 การเลือกวิธีการระงับข้อพิพาท 163

1. ความเบื้องต้น	163
2. ข้อเด่นและข้อด้อยของการระงับข้อพิพาทโดยศาล/อนุญาโตตุลาการ	164
2.1 ข้อเด่นและข้อด้อยของการระงับข้อพิพาทโดยศาล	165
2.1.1 ข้อเด่นของการระงับข้อพิพาทโดยศาล	165
2.1.1.1 ศาลใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐ	165
2.1.1.2 คู่สัญญาไม่ต้องกำหนดการระงับข้อพิพาทโดยศาล ไว้ในสัญญา	167
2.1.2 ข้อด้อยของการระงับข้อพิพาทโดยศาล	168
2.1.2.1 ระยะเวลาของกระบวนการพิจารณา	168
2.1.2.2 การบังคับตามคำพิพากษา	169
2.2 ข้อเด่นและข้อด้อยของการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ	172
2.2.1 ข้อเด่นของการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ	173
2.2.1.1 คู่พิพาทมีส่วนร่วมในกระบวนการระงับข้อพิพาท	173
2.2.1.2 ความโปร่งใสของการทำหน้าที่อนุญาโตตุลาการ	174
2.2.1.3 ความยืดหยุ่นของกระบวนการพิจารณาของ อนุญาโตตุลาการ	175
2.2.1.4 ความรวดเร็วของกระบวนการอนุญาโตตุลาการ	177

2.2.1.5	กระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการเป็นความลับ	178
2.2.1.6	สถานที่ในการดำเนินการและภาษาที่ใช้ในการดำเนินการทางอนุญาโตตุลาการ	179
2.2.1.7	การชี้ขาดข้อพิพาทตามหลักสุจริตและเป็นธรรม (ex aequo et bono) หรือการทำหน้าที่เป็น amiable compositeur	179
2.2.1.8	การบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการทำได้กว้างขวาง	180
2.2.2	ข้อต่อของการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ	182
3.	การเลือกวิธีระงับข้อพิพาทที่เหมาะสมกับสัญญาหรือข้อพิพาท	183
3.1	ข้อพิพาททางสัญญาที่เหมาะสมกับการระงับข้อพิพาทโดยศาล	183
3.2	ข้อพิพาททางสัญญาที่เหมาะสมกับการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ	184
3.2.1	ข้อพิพาททางสัญญาที่มีประเด็นสลับซับซ้อนหรือทางเทคนิค	184
3.2.2	ข้อพิพาททางสัญญาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจเฉพาะด้าน	185
3.2.3	ข้อพิพาททางสัญญาระหว่างประเทศ	186
ภาคผนวก		189
1.	Convention on Choice of Court Agreements, 2005	191
2.	Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Judgments in Civil or Commercial Matters, 2019	203
3.	Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards, 1958	219
4.	Hague Principles on Choice of Law in International Commercial Contracts, 2015	227
บรรณานุกรม		233